

Knack

Choreografe Zoë Demoustier: 'Een oorlogsjournalist is een afwezige vader'

Uit Knack van 06/10/2021

Els Van Steenberghe

Choreografe Zoë Demoustier (25) dook in het archief van haar vader, de oorlogsjournalist Daniel Demoustier. Zijn beroep tekende haar jeugd. Ze danst hun verhaal in *Unfolding an Archive*.

**'Ik laat één landschapsbeeld zien.
Ik wil al die ellende niet nog eens tonen.'**

De voorstelling heette eerst *My Father's Archive*. Waarom hebt u de titel veranderd?

Zoë Demoustier: Omdat het ontvouwen van dat archief een onderdeel van de voorstelling werd. Ik toon hoe ons gezin leefde op het ritme van de conflicten die mijn vader versloeg. De tunes van CNN maken deel uit van de soundtrack van mijn jeugd. Hetzelfde geldt voor de muziek van Destiny's Child. Toen mijn vaders beste vriend en collega Frédéric Nérac op 22 maart 2003 in Irak werd doodgeschoten, had die groep net een hit met Survivor. Ik herinner me meer van die plaat dan van het drama.

Hoe bent u aan het project begonnen?

Demoustier: Door *Regarding the Pain of Others* van Susan Sontag te lezen. Mijn vaders archief is het archief van iemand die keek naar de pijn van anderen. Door Sontags essay vroeg ik me af wat de impact was van de beelden en geluiden die in mijn herinneringen en mijn lichaam waren opgeslagen. De eerste stap was de digitalisering van het archief. Vijfentwintig jaar oorlogsjournalistiek levert een gigantische hoeveelheid rushes (ruw beeldmateriaal, nvdr) op. Mama heeft me daarbij geholpen. Zo ging het vroeger ook. We deden alles met haar. Een oorlogsjournalist is een afwezige vader.

Praatte u daarover met hem?

Demoustier: Ja. Het stuk begint met een fragment uit een telefoongesprek. 'Papa, weet je nog hoe oud ik was toen jij in Kosovo zat?' Tijdens het fragment giet ik met een buis zand over de scène. Zo maak ik een abstracte wereldkaart waarop ik de belangrijkste punten markeer waar hij ooit was. En dan dans ik op de kaart.

Toont u geen beelden?

Demoustier: Ik laat één landschapsbeeld zien. Ik wil al die ellende niet nog eens tonen. Ik laat enkel de geluiden van vechtende, vallende of protesterende mensen horen. Daar 'dans' ik de beelden bij. Of beter: ik interpreteer die beelden al dansend.

Is het een vader-dochterportret?

Demoustier: Het is bovenal een portret van iemand die de absurde job van oorlogsjournalist uitoefent. Mijn vader is enorm geëngageerd, maar als kind vond ik het moeilijk te begrijpen dat hij andere vrouwen en kinderen ging filmen terwijl hij zijn vrouw en kinderen thuis achterliet. Hij wil zo objectief mogelijk tonen waar, hoe en waarom het fout gaat in de wereld. Maar hij verdient ook geld met de pijn van anderen. Een beeld van iemand die lijdt in een verwoest landschap noemde hij eens 'een glorieus moment voor de kijker'. Daarom zijn die rushes zo'n rijk materiaal. Daarop hoor je hem vloeken op de vliegen, lachen en keuvelen. Je hoort de mens achter de journalist.

U lijkt op hem.

Demoustier: Ik denk dat ik gevoeliger ben, maar we delen een geëngageerd hart en ondernemingszin. Ooit zal ik in zijn voetstappen treden. Ik wil met een camera terugkeren naar plekken waar hij is geweest en er praten met de mensen. Hij toonde wat er met hen gebeurde, ik wil voelen hoe het nu met hen gaat.

Maar eerst maak ik bij Fabuleus *Wat was en wat nu* en bij Ultima Vez *What Remains*, een stuk met kinderen en oudere dansers over herinneringen en vergeten. De aanleiding is de dood van Kris De Bruyne, de vader van mijn vriend. Hij leed al lang aan alzheimer en stierf in februari. Er is een link met *Unfolding an Archive*: elke mens is een archief en dementie rooft dat archief leeg.